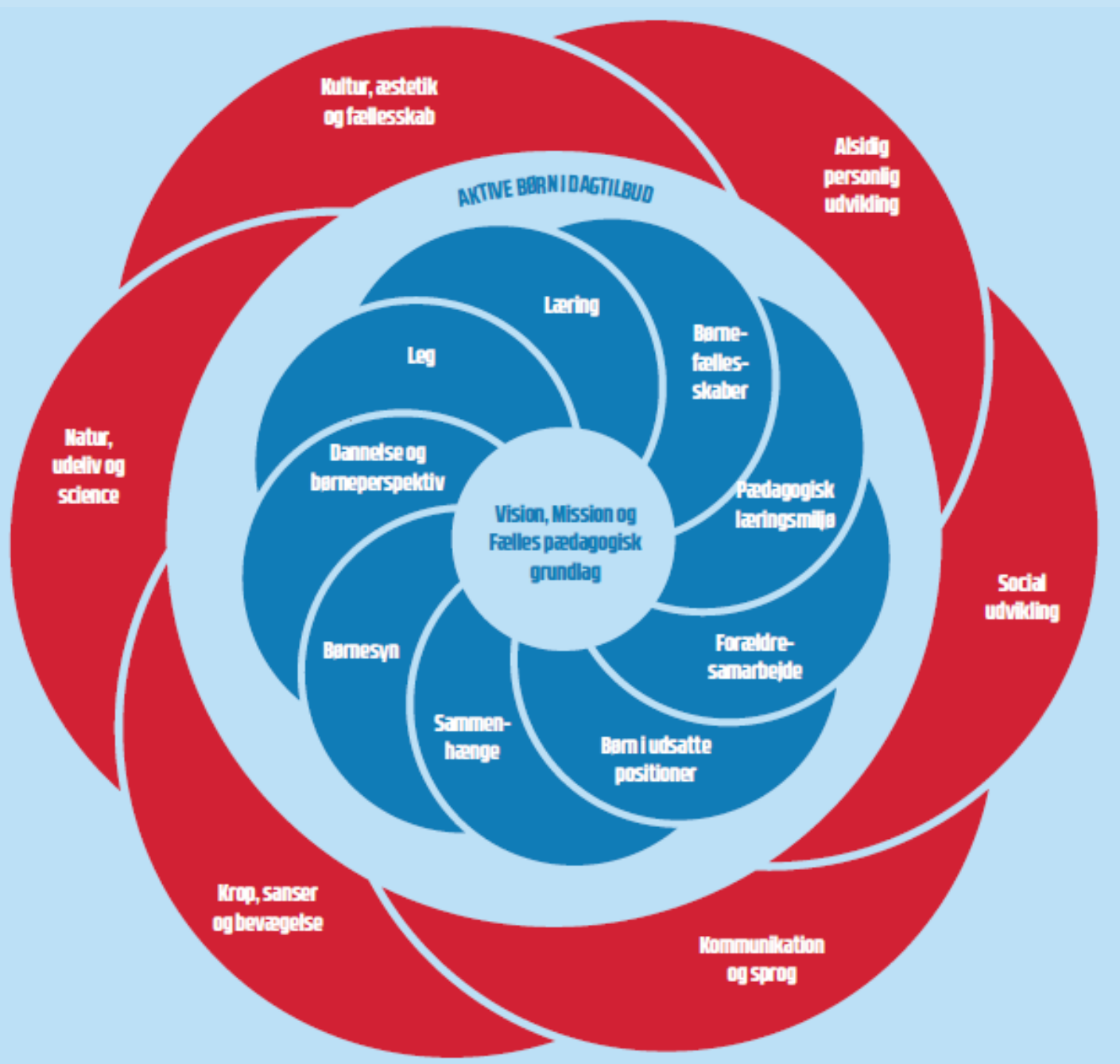

Pædagogisk læreplan for Østerdalen Hesselager Børnehus 2020-2022

Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#). Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.

Svendborg Kommunes dagtilbud

Vision, Mission og Fælles arbejdsgrundlag er den kommunale klangbund i Svendborg Kommunes dagtilbud. Den revideres, så den sammen med den styrkede pædagogiske læreplan fortsat giver en fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I Svendborg Kommune er legen valgt som bærende element for at realisere og omsætte den styrkede pædagogiske læreplan i alle kommunale og selvejende dagtilbud. Arbejdet med Aktive Børn i dagtilbud, som er udarbejdet i Svendborg, sætter legen og fysiske aktiviteter i spil henover dagen.

Med midler fra ministeriet har alle ledere gennemført uddannelse i den styrkede pædagogiske læreplan og medarbejderne kompetenceudvikles i "Børns leg og eksperimenterende virksomhed".

En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra ledelsen, børnehuse, dagplejen, de faglige organisationer samt konsulent fra forvaltningen har justeret ministeriets skabelon, så de erfaringer og den faglige viden, de kommunale og selvejende dagtilbuddene har arbejdet med, afspejles i skabelonen.

Dagtilbuddet:

Østerdalens børnehuse består af: Gudbjerg børnehus, Gudme børnehus, Hesselager børnehus, Oure børnehus, Skårup børnehus samt Thurø børnehus. Østerdalen har en bus tilknyttet som bruges på skift, hvor der ikke er mulighed for offentlig transport.

Østerdalens børnehuse ligger i lokalområder, hvor vi har et tæt og udviklende samarbejde med dagplejen og distriktsskolerne.

Østerdalen det gode børneliv (æstetik, glæde, omsorg og kvalitet) leves gennem forpligtende fællesskaber og oplevelser i børnehøjde med særligt fokus på sundhed og udviklende læringsmiljøer.

Østerdalen vægter en åben, ligeværdig og involverende dialog i samarbejdet omkring børnene, hvor vækstmodellen ofte anvendes. Vi arbejder styrkebaseret og hjælper hinanden med at kvalificerer hinandens læringsmiljøer, såvel i det enkelte børnehus samt på tværs af børnehuse.

Østerdalen har fokus på trivsel for alle og vi tager udgangspunkt i såvel barnets samt børnegruppens perspektiv, nærmeste udviklingszone, og arbejder bevidst på at organiserer og justerer den pædagogiske praksis og læringsmiljøet både ude som inde. Alle børn skal opleve, at barndommen har værdi i sig selv og at det er en del af forskellige børnefællesskaber i forskellige læringsmiljøer, med nærværende legende voksne. Vi forholder os reflekterende til egen og kollegaers pædagogiske praksis.

Fælles for alle børnehuse er:

- Forældre skriver ca. tider på Børneintra, og fra 2021 i Aula, i forhold til hvornår barnet kommer og går. Det giver os mulighed for at bruge vores ressourcer bevidst og tilrettelægge den bedst mulige dag for alle børn.
- Børnene bliver taget imod af en voksen, og den voksne tager ansvar for at hjælpe barnet i gang.
- Vi bruger ikke ude sko inde – da børnene leger på gulvet.
- Mulighed for morgenmad mellem kl. 6.30 og kl. 7 – tilmelding til morgenmaden.
- Vi åbner/lukker på så mange stuer som normeringen tillader.
- Struktur og forudsigelighed, hvor børnene i tidsrum på dagen er i mindre lege og læringsgrupper.
- Børnene spiser i mindre grupper med en nærværende voksen.
- Siesta, hvor børnene hviler sig. Der lyttes til forskellig slags musik eller historier.
- Udelivet har en stor plads – alle børnehuse er en del af Grønne Spirer. Udelivet og bevægelse har et særligt fokus, hvor læringsmiljøet ofte også her er delt i mindre legegrupper.
- Vi har det legetøj fremme, som giver mening i forhold til børnenes lege og i forhold til det aktuelle læringsmiljø.
- Vi vægter samarbejde med forældre højt i modtagelsen og afleveringen.
- Forældresamarbejde starter med opstartssamtaler i huset inden vuggestue og børnehavebarnet starter, samt overlevering fra vuggestue til børnehave og videre til skolen, hvis der er brug for det.
- Der er ikke to børnehuse i Østerdalen, der er ens – men vi arbejder alle for børnenes trivsel, læring, sundhed, udvikling og dannelse

Østerdalen Hesselager børnehus:

Vores børnehus er en mindre institution med 0-6 årige, som ligger i et lokalsamfund, hvor lokalmiljøet har en stor betydning i hverdagen.

I børnehuset arbejdes der ud fra, en anerkendende og inkluderende tilgang og vi har et stort fokus på, at både børn, forældre og ansatte oplever **glæde, tryghed og tillid** i hverdagen, samt at alle børn skal opleve sig set og hørt af såvel de og af de andre børn.

Med denne tanke arbejdes der, ud fra konceptet "Fri for Mobberi" i hele huset, samt "Minidiamant" ved de kommende skolebørn. Disse to fokuspunkter er grundlaget for en kultur i huset, som børn, forældre og ansatte har et fælles ansvar i at styrke.

I børnehuset vil børn, forældre og ansatte, opleve en forskellighed i måden der arbejdes på, for at det enkelte barn eller børnegruppen oplever trivsel og udvikling. Denne forskellighed ser vi, som vigtigt del i læringen i forhold til at skabe lærings – og udviklingsmiljøer, hvor alle børn har lige adgang til at være aktive deltagere i de sociale børnefællesskaber.

Naturen og udelivet er på alle måder en væsentlig del af vores hverdag. Vi er er ude meget af dagen, hvor alle læreplanstemaer inddrages. Vi arbejder ud fra Grønne spire og Cittaslow omkring at være i det nære og tage ud i lokalmiljøet, passe på hinanden, naturen, dyrene, samt få en viden om, hvor ting kommer fra og hvad det kan blive til. Vi har højbede, hvor grøntsager og blomster vokser op og vi smager på det der kan spises.

I Hesselager børnehus har vi et stort fokus, på de gode overgange for børnene. Barnet oplever mange overgange i deres liv og det er betydningsfuldt, at de første overgange er trygge og gode. De gode overgange først i livet er med til at skabe grobund for alle de overgange barnet oplever senere i livet. I børnehuset har vi et stort samarbejde med dagplejen og skolen, hvorved der skabs den røde tråd i barnets liv.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

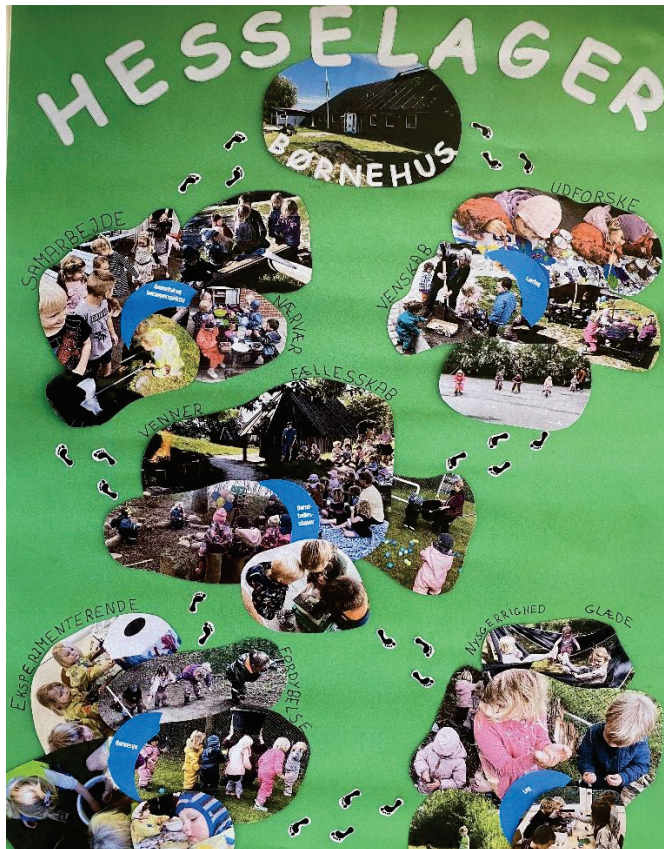

Medarbejderne i kommunale og selvejende dagtilbud har i forløbet "Børns leg og eksperimenterende virksomhed" arbejdet med de fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vuggestuen:

I vores børnehus tager læringsmiljøet afsæt i et genkendeligt miljø, hvor rutiner, tryghed og tillid har en stor betydning. Det er vigtigt at både børn og forældre oplever en tryghed og glæde, hvilket giver lyst til deltagelse i læringsmiljøerne gennem hele dagen.

Læringsmiljøerne tager udgangspunkt i det enkelte barn eller børnegruppens nærmeste udviklingszone og har en rettet hed mod at inspirere, udfordre og støtte barnet/børnegruppen. Der arbejdes ud fra planlagte temaer, hvor der er vokseninitierede lege/aktiviteter og hvor børneinitierede lege gribes og inddrages i temaet.

Børnehaven:

I vores børnehave tager læringsmiljøet afsæt i et genkendeligt miljø og struktur, hvor rutiner, tryghed og tillid har en stor betydning. Børnene oplever at have et overblik over dagens forløb, hvilket giver dem tryghed og tillid til de læringsfællesskaber de indgår i.

I børnehaven er der planlagte temaer over 6 uger, hvor der er vokseninitierede lege/aktiviteter/temaer og hvor børneinitierede lege gribes og inddrages i temaet gennem hele dagen.

Legetøjet er let tilgængelig og der er flere kroge, hvor der er plads til fordybelse i lege. Endvidere er der andre steder, hvor der er plads og rum til at tumle og udfordre motorikken.

Der skabes fleksible og foranderlige læringsmiljøer, hvor vi ændre kontekst, justere praksis og skaber udvikling, ud fra det store og det lille læringsfællesskab. Dette sker endvidere ud fra en viden om, at alle børn skal behandles forskelligt for at behandles ens. Dette understøtter vores bevidste positionering i at være **foran, bagved og ved siden af barnet eller børnegruppen.**

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Sammenskriv for både vuggestuen og børnehaven:

I vores børnehus vægter vi et tæt og anerkendende samarbejde, med forældrene meget højt og vi vil skabe tillid til en åbenhed.

Vi har en bevidsthed om, at forældrene er barnets primære omsorgsperson og kender deres barn bedst. Gennem dette skaber vi en gensidig åbenhed, med fokus på barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. For os er det vigtigt at tage imod det enkelte barn ved afleveringen, møde forældrene og skaber overgangen ind i huset.

Vi har et tæt samarbejde med forældre om barnet, som det enkelte individ, men også som en del af børnefællesskabet. Dette sker ved dagligt/løbende dialog, med et fælles fokus på barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi har en faglig bevidsthed omkring at formidling overbringes, samt sikre os at kommunikationen sker, gennem den daglige dialog ved aflevering/afhentning. Ligeledes at der er rum og plads til small talk, hvor der opbygges dybere relation, som skaber udvikling og forståelse mellem ansatte og forældre.

For os er det vigtigt at oplyse forældrene omkring, legeaftaler som de evt. kunne støtte op om, gode bøger, spil, legetøj, aktiviteter som barnet er optaget af.

Som forældre er man medinddraget, i højtider, traditionsdage, forældre Kaffe, arbejdsdage, forældremøde, for at skabe ejerskab og sammenhold i hele børnehuset. Ligeledes inddrage forældrene i husråd, arbejdsdag, samt inviteres ind ift. at vise deres viden/erhverv.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud er FOKUS betegnelsen for trivselsvurderinger af alle 0-6årige børn, som foretages af de pædagogiske medarbejdere.

Når alle børn systematisk bliver trivselsvurderet får vi øje på, hvis et barn er i begyndende mistrivsel. Dette giver os mulighed for tidligere at give børn den nødvendige og mest hensigtsmæssige indsats i et tæt samarbejde med forældrene.

Kernen i vores arbejde med børn i udsatte positioner:

- *Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i trivslen og arbejder i zonen for nærmeste udvikling*
- *Forældre er barnets vigtigste ressource, som vi aktivt samarbejder med*
- *Når det er nødvendigt for barnets trivsel og læring udvider vi samarbejdet med tale/høre konsulent, sundhedsplejerske, psykolog og socialrådgiver.*
- *Vi justerer det pædagogiske læringsmiljø efter det enkelte barn og den konkrete børnegruppe*
- *Vi arbejder ofte i mindre børnegrupper for at skabe trygge, pædagogiske og mangfoldige læringsmiljøer*

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svendborg Kommune begynder de kommende skolebørn i forårssfo 1. april. Børnehaven og skolen arbejder tæt sammen om at børnene får en god overgang til forårsSFO og efterfølgende bro til skolen. ForårsSFO arbejder videre med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Maxierne, som er betegnelsen for de børn der er kommende forårsSFO børn, er en gruppe der skabes og samles 2 dage om ugen fra april måned af.

I maxigruppen arbejdes der målrettet på, at aktiviteterne i børnehuset er hen i mod forårsSFO og skolegangen, hvor der eksempelvis arbejdes med følgende:

- At børnene bliver selvhjulpne både fysisk og kognitivt,
- At børnene øver sig på at lytte og agerer efter en fællesbesked,
- At børnene får en nysgerrighed og kendskab til hinanden
- At det enkelte barn føler sig tryk og klar til nye udfordringer og er følelsesmæssigt robust.

Vi bruge skolens fysiske rammer når det er muligt og så meget vi kan få lov til. Oftest er det på legepladsen, i gymnastiksalen eller i SFO'en således at børnene er trygge ved de fysiske rammer ved forårsSFO start.

Ud over dette har vi et samarbejde omkring at vi bliver inviteret, til forestillinger/skolekomedie, Lucia optog m.m. på skolen.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vores børnehus ligger i lokalområdet, hvilket betyder at når vi går ud af lågen, er vi i lokalsamfundet. Vi tager på ture, hvor viden omkring byen, naturen, virksomheder m.m. deles med børnene. Vi går ture på asfalt, på stier, ved/i stokkebæk åen, til Damestenen og ikke mindst til den lokale købmand, hvor vi handler. Vi kigger på landmandens mark, ser han høster og får halmballer af landmanden, som vi kan lege med. Vi går ture til kirkegården og har et samarbejde med præsten, hvor vi inviteres i kirke ved højtider eller bruger denne ved forløb med sang og musik til vuggestuebørnene.

Vi har et samarbejde med erhvervslivet i byen, hvor det primært er lokale håndværkere der kommer i børnehuset. Dette betyder også, at det er forældre, som kommer og arbejder i børnehuset.

Vi har et tæt samarbejde med Stokkebæk skolen og ofte modtager vi praktikanter fra denne skole.

Den lokale idrætsforening der holder til på skolen, har vi et tæt samarbejde med. Her er vi behjælpelige ift. at børn får mulighed for at gå til f.eks. gymnastik.

Østerdalens bus bliver flittigt brugt, til at komme lidt længere rundt i lokalsamfundet, hvor vi besøger fiskerkutter i Lundeborg, tager ud i Purrekoven, køre til Stokkebæk strand og lignende steder i lokalområdet.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I vores hus har vi fokus på det fysiske børnemiljø, ved at fordele os ud i mindre grupper, bruger de forskellige stuer/rum samt inddrage udeområdet over hele dagen.

Det er vigtigt for børnene at der også skabes rum/plads til de mere fysisk aktive lege inde, hvorfor vi tænker fleksibilitet i rummene, men også at der tænkes over støjniveauet og hvilken betydning det har for de øvrige i huset.

I forhold til det psykiske børnemiljø, kalder det på at vi arbejder i mindre grupper, hvor børnene oplever en nærhed og tryghed der kan skabe grobund for at barnet trives. Her er børnene tæt på en voksen, der opmuntre, griber og støtter, samt guider dem ud i den store verden.

Konceptet "Fri for Mobberi" er ligeledes et forløb, som alle børn i huset aktivt deltager i.

Det æstetiske børnemiljø i vores hus tager udgangspunkt i, at her er rart, hyggeligt og overskueligt at være. Børnene kan se mulighederne for leg og læringsmiljøerne er inspirerende og skaber en nysgerrighed ved det enkelte barn eller for børnegruppen.

Der ud over har vi fokus på brug af udendørs sko i børnehuset, dette set ud fra et hygiejnisk perspektiv, men også ud fra at der ofte opstår lege på gulvet i garderoben/køkkenet, eller at et vuggestuebarn kommer kravlende.

Gennem projektet "Grønne Spire" arbejdes der ligeledes med æstetikken ude og inde. Børnene planter og sår blomster i hegn og bede, samt hjælper med at skabe et udeområde der er rart at være i.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Vuggestuen:

I dagligdagen arbejder vi ud fra en genkendelighed i hverdagens rutiner og struktur, hvor børnene øver og udvikler sig i trygge rammer. Vi støtter det enkelte barn, i at sætte ord på egne og andres handlinger, samt styrker deres følelser i samspillet med andre, samt i hverdagens rutiner.

Vi arbejder ud fra en bevidsthed omkring, at alle børnene bevæger sig i både mindre og større børnefællesskaber, hvorved de øver sig i at udforske, udfolde og erfare sammen med voksne der bevidst er foran, bagved og ved siden af barnet.

Børnehaven:

For at skabe det bedste læringsmiljø ift. barnets alsidige personlige udvikling, er det vigtigt at det enkelte barn oplever nærværende voksne, som har et stort fokus på det relationelle arbejde. Gennem dette styrkes barnet i at turde udforske, udfolde og erfare egne kompetencer i et trygt miljø, hvor vi har fokus på barnets nærmeste udviklingszone.

Hverdagen i huset er genkendelig, gennem hverdagens rutiner og struktur, hvilket giver det enkelte barn overskud til at deltager i fællesskabet, på lige fod med andre uanset barnets forudsætninger. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barn, men ser også barnet som en del af fællesskabet, hvor barnet støttes og guides i at være aktiv deltagende i leg og aktiviteter.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

Vuggestuen:

Børnenes sociale udvikling spire bedst i små genkendelige børnegrupper, hvor nærværende voksne understøtter børnenes nysgerrighed på hinanden. En nysgerrighed der åbner op for det nonverbale sprog og senere gennem ord og tale. Der skabes en interesse, for den leg eller aktivitet vi er sammen om og gennem dette, skabes også en nysgerrighed på hinanden, hvorved de sociale relationer opbygges.

Børnehaven:

I vores børnehus er målet, at alle børn skal føle sig, som en del af fællesskabet, samt have den opfattelse at de høre til i en mindre og større børnegruppe.

Hverdagens lege og tiltag tilrettelægges af voksne, der er tæt på det enkelte barn/børnegruppen, derved er der et stort fokus, på børnenes sociale kompetence, samt hvad der er næste skridt ift. nærmeste udviklingszone.

Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns lyst til deltagelse i leg og fællesskab, samt styrker barnets tillid og tryghed gennem mindre fællesskaber, hvorefter fællesskabet udvides

Vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene kan udvikle sig i legen, samt skaber plads til, at de kan udvikle sig igennem legen, hvor de lærer at indgå kompromiser, forhandlinger og løse konflikter.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for disse to mål?

Den 1. august 2016 blev det politisk besluttet, at alle 3årige skal sprogvurderes. Afhængigt af resultatet arbejdes der, ud over den generelle sprogindsats, med sproglige handleplaner for at styrke barnets sprog yderligere.

I Østerdalen Hesselager børnehus er sproget, omdrejningspunktet gennem hele dagen i hele huset. Vi har fokus på sproget i aflevering, lege, spisning, putning, afhentning m.m. Dette omfatter både det verbale sprog hvor vi indgår i dialog, men også det nonverbale sprog, hvor barnets krop, mimik fortæller noget. Sproget bruges og tænkes ind, i alle sammenhæng og skaber tryghed, trivsel og glæde, samt lyst til at bruge det.

Vuggestuen:

I vores vuggestue er der fokus, på den nonverbale kommunikation, hvor der pludres og fortælles i en interaktion med det enkelte barn. Vi understøtter sproget ved at være tydelige sproglige rollemodeller, samt anvender baby tegn.

Vi skaber et læringsmiljø, hvor børnene møder sprogets nuancer, gennem rim og remser, sang, musik og rytmer i interaktioner med os voksne.

Vi har et stort fokus på at børnene oplever en nærværende og oprigtig voksen, i rutinesituationer (pusles, spise, aflevering, putte m.m.), hvor dialog og samtale sikres af den voksen.

Børnehaven:

Gennem dagen oplever barnet, en tæt relation med venner og voksne, hvor der skabes en tryghed ved barnet til at bruge sproget. Vi hjælper med at sætte ord på følelser, intentioner og handlinger så barnet føler sig hørt og forstået.

Vi er bevidste om, at kvaliteten i samspil og interaktion med børnene er positive, glædesfyldte og tilpasset barnets niveau. Vi har også et stort fokus på at guidninger er tydelige og forstås, samt et fokus på barnets nærmeste udviklingszone ift. den sproglige udvikling.

Vi er opmærksomme på at de børn, som har et mindre sprog, at de kan opleve det er svært at indgå i leg og fællesskaber. Her er det betydningsfuldt at vi positionere os. og er støttende i at barnet bliver forstået i legen.

Vi arbejder ud fra, at alle børn har en bog i hånden hver dag, da dette er med til at skabe lysten til at læse senere i livet. Endvidere bliver der læst højt eller lyttet til fortællinger dagligt og vi har en kultur, hvor vi udnytter de muligheder sang og musik giver for at styrke og udvide barnets sproglig udvikling.

I børnehuset er der et børnehave bibliotek, hvor det er muligt at låne bøger med hjem.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?

Aktive børn i dagtilbud – sundere, gladere og klogere børn! Er igangsat af Svendborg Kommune for at give børnene endnu mere leg, bevægelse og motorisk udvikling. Alle medarbejdere er uddannede i Aktive Børn i dagtilbud og husene og dagplejegrupperne er certificeret til at være GazelleBørnehus eller GazelleDagpleje, som er defineret som et sted, hvor der er særligt fokus på fysisk aktivitet som pædagogisk redskab.

Vuggestuen:

En hverdag i vores vuggestue er fyldt med fokus på sanser og fysisk aktivitet, samt hjælp til selvhjælp. Vores bevidsthed omkring stimulering af sanserne, er en fastforankret del i barnets hverdag og opleves både indendørs og udendørs.

Vi tager udgangspunkt i de primære og sekundære sanser, hvor disse stimuleres og finmotorikken samt grovmotorikken styrkes.

Vores læringsmiljøer både ude som inde, inspirere til at barnet styrker og udfordre sin krop, ved at opleve ujævne flader, muligheder for at kravle op, ligge og sanse, tumle og løbe m.m. gennem hele dagen.

Aktiviteter og lege tager udgangspunkt i både de stille sansemæssige lege, hvor børnene lytter, dufter, føler m.m., samt de mere aktive lege, hvor der er fokus på at kravle, gå, løbe, hoppe, klatre.

Hver dag er der aktiviteter, hvor børnene kommer i høj arousal, gennem aktiviteten "puls" op. Her oplever barnet både sanselig og motorisk træning. Ligeledes deltager alle børn i "Siesta", hvor der er fokus på at være i lav arousal – give ro til krop og sjæl.

Børnehaven:

Vores børnehus og legeplads er indrettet med fokus på, at børnene kan udfordres motorisk og sanseligt gennem hele hverdagen både ude og inde.

Begge steder er der rum, hvor børnene kan være kropsligt aktive, samt steder børnene kan sanse og finde ro. Vi har trappe til førstesal, hvor børnene færdes dagligt og vi har høje stole/taburetter ved bordene.

I aktiviteter og børnenes selvvalgte lege, har vi fokus på mulighederne for at både sanser og motorik stimuleres. Ude er der f.eks. vandtønde, som flittigt bruges til at skabe mudder, hvor sanserne stimuleres og udvalget af cykler styrker motorikken på forskellig vis.

Vi er et børnehus der bruger udeområdet og nærmiljøet meget, hvor vi skaber gode muligheder for at styrke motorik, sanser og bevægelse.

Hver dag er der aktiviteter, hvor børnene kommer i høj arousal, gennem aktiviteten "puls" op. Her oplever barnet både sanselig og motorisk træning. Ligeledes deltager alle børn i "Siesta", hvor der er fokus på at være i lav arousal – give ro til krop og sjæl.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

Samlet skriv for vuggestuen og børnehaven:

Naturen og udelivet i vores børnehus, er et grundelement i barnets hverdag. Vi er ude alle dage og har en kultur, hvor børn og voksne glædes over naturens mangfoldige oplevelser.

Vi har et stort fokus på at give alle børnene, mulighed for vild og udfordrende leg, samt ro og fordybelsesmulighed i lege og aktiviteter i naturen. Endvidere er vi en del af Grønne Spir, hvor børnene oplever et øget fokus på natur, udeliv samt et stort fokus på miljøet.

Naturen giver børnene mulighed for store og små læringsgrupper, hvor det enkelte barnet eller børnegruppen sammen med os, udforsker naturen og naturfænomener, som f.eks. årstiderne, vejret, små og store dyr i naturen, insekter og tager på ture til skov, strand, vandløb.

I læringsmiljøet udendørs vil barnet i vores børnehus, opleve lege med vand fra regntønden, så og plante blomster eller grøntsager samt ser det spire, klatre i træer og mærker suset i maven når de er højt oppe. De vil finde insekter og studere dem, smage på frugt og grøntsager fra bedene på legepladsen og brændenælderne i hegne, samt andre spiselige planter og blomster der vokser i naturen.

Barnet vil deltage i affaldssortering, samt anvende genbrugsbrugsmaterialer til kreative aktiviteter eller bygge og konstruere med genbrugs materialer.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Musik til SVEND – musik i dagtilbud. Svendborg byråd har fra 1. januar 2016 valgt at alle børn i 0-5 års alderen tilbydes musik i Svendborgs dagtilbud. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder. Derudover er musik sjov og glæde, og har, som vi alle ved, en kæmpe værdi i sig selv.

Vuggestue og børnehave:

Vi er et mindre børnehus og vægter fællesskabet og samværet højt, både i de enkelte børnegrupper, men også på tværs af hele huset. Børnene øver sig at i at være i nye fællesskaber, hvor kendskab til hinanden styrkes og nye legerelationer opstår. Ligeledes styrkes evnen til at lytte, spørge samt vente på tur. I hverdagen er der mulighed for, at børn kan besøge hinanden i grupperne og fredag er det Citaslow dag, hvor hele huset samles til fællessang i bålhytten.

Vores børnehus er et sted, hvor man føler sig velkommen både visuelt og følelsesmæssigt. Børnenes kreationer hænges op med respekt for æstetikken i huset, og der er, en venlig opmærksomhed til dem der kommer ind i huset.

Højtider og traditioner er en vigtig del af kulturen i huset, hvor vi styrker børnenes kulturelle oplevelser og giver dem et indblik og en glæde ved traditioner. Vi fejre fastelavn, påske og jul m.m. hvor der laves forskellige kreative ting. Vi bruger kirken til højtider, holder sommerfest hvor børnene viser en forestilling. Endvidere er der forældrekafe, bedsteforældre og fælles arrangementer som en forældre gruppe arrangere.

Læringsmiljøet inden for forskellige kunstformer som f.eks. maleri, musik, film, eventyr, fortælling tilrettelægges og udføres, så det giver barnet lyst til at afprøve, udforske, eksperimentere og derved udleve deres fantasi. Børnene mærker en stemning, sansning, som skaber/styrker deres nysgerrighed på at udtrykke sig kreativt, kropsligt, billedligt m.m.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksissen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber- og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle læringsfællesskaber – sammen med interne og eksterne samarbejdspartnere.

I forbindelse med at implementere den ny styrkede læreplan, har vi et større fokus på vores evalueringskultur og hvordan dette kan ske her i huset.

Gennem hverdagen sker der refleksioner over tiltag, en aktivitet, et barns måde at agere på samt mange flere episoder, hvilket er en normal praksis, ved den enkelte medarbejder, medarbejder imellem eller medarbejder og ledelsen imellem. Disse refleksioner skaber rum for eftertanke ift. hvordan vi skal lave små justeringer i forbindelse med rutinesituationer, tiltag og aktiviteter, hvor barnet/børnegruppen opnår en anden form for deltagelse.

”Vækstmodellen” er et redskab vi bruges ift. implementering, af større tiltag i grupperne eller i hele huset. Endvidere er Vækstmodellen det grundlæggende redskab i samtaler med forældre, hvor der er bekymring ved barnet, samt ved udarbejdelse af handleplaner, samt ved statusmøder både internt i huset samt med eksterne samarbejdspartnere.

Vi laver årshjul, hvor temaer for læringsforløb gennem kalenderåret planlægges. De enkelte læringsmiljøer løber over ca. 2 x 3 uger, bliver efterfølgende tilrettelagt gennem Vækstmodellen eller en SMTTE alt efter, hvad opgaven kalder på, hvorefter der sker en evaluering, som ligges på børneintra.

Hvordan dokumenterer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at bruge forskellige tilgange og metoder, der løbende kan dokumentere arbejdet og sammenhængen.

I vores børnehus er der et stort fokus på den løbende dialog med forældrene, hvorved den mundtlige dokumentation sker. Endvidere sker dokumentationen løbende, i forbindelse med de læringsforløb er der planlægges, hvor foto/tekst bliver delt på børneintra.

Dokumentationen sker ligeledes også visuelt i huset, hvor foto hænges op og børnenes kreationer fra de forskellige læringsforløb på stuerne udstilles/hænges op.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hver andet år?

”Arbejdet med at beskrive en fælles tilgang til evaluering af den pædagogiske læreplan vil blive sat i proces i efteråret 2020 startende med halv lederdag d. 27. oktober 2020, hvor den samlede ledelse på dagtilbudsområdet arbejder med, hvordan vi foretager evaluering mindst hvert andet år i kommunale og selvejende dagtilbud i Svendborg Kommune”.
